

I. Borovets, student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

UKRAINIAN PERIODICALS IN THE RUSSIAN EMPIRE (1907 – 1914): IDEAS OF AUTHONOMY OF UKRAINE

The article covers the idea of the autonomy of Ukraine on the pages of Ukrainian periodicals 1907-1914 years in the Russian Empire, which is a part of the political aspect of the "Ukrainian question". The aim of the research is its comprehensive coverage and synthesis of materials with respect to the idea of the autonomous system, published in the Ukrainian periodicals in the Russian Empire (1907-1914). The views of Ukrainian intelligentsia on background of the needs of the autonomous government are disclosing in the article. The author makes generalizations about the causes of appearances the demands of the autonomy of Ukraine. The research reveals the issue of potential national territorial boundaries of a new formation. The activity of disclosure of the political demands is traced for individual newspapers and magazines and also for separate authors. The indicators of economic status of Ukrainian territory, which the authors defined as one of the main reasons for autonomic demands, are determined. The article reveals both positive and negative positions of authors in the question of establishment autonomous system in Ukraine. The article reveals some autonomic projects that have been published in the pages of Ukrainian periodicals. The debates around choosing the type of autonomy for Ukrainian territories are considered. The options for redistribution powers between central and local powers are revealed.

Keywords: Ukrainian periodicals, political demands, autonomy of Ukraine, projects.

УДК 94:342.83:329.79(44)"1945/1967"

A. Власова, асп.
Державна установа "Інститут всесвітньої історії НАН України", Київ

ПОДОЛАННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЖІНОК ТА ЗАХИСТ ЇХ ПРАВ МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМ (1945 – 1967 РОКИ)

"Жіноче питання" у французькому суспільстві залишилось невирішеним після надання жінкам виборчих прав, які фактично зрівнювали їх із чоловіками. Дискримінація за гендерним принципом у Франції посіла місце у традиційному мисленні, основною тезою якого було стереотипне сприйняття жінки як другорядної та слабкої особистості в сім'ї та суспільстві. Жіноцтво потребувало захисту та затвердження своїх прав. Міжнародні організації взяли на себе обов'язок захисту жінок від дискримінації та проведення політики поліпшення умов їх життя. Ряд декларацій, конвенцій, пактів, прийнятих Організацією Об'єднаних Націй та Міжнародною організацією праці, були направлені на зміну взаємовідносин між членами суспільства шляхом надання рівних прав у всіх сферах життя незалежно від статі, національності, релігії, майнової приналежності чи якихось інших можливих характеристик людини. Формування державної політики Франції проходило у відповідності до рішень міжнародних організацій, постійним членом яких вона являлась. Політика подолання жіночої дискримінації була спрямована на знищення стереотипних поглядів щодо ролі жінок у французькому суспільстві в економічному, соціальному, політичному та повсякденному житті.

Ключові слова: Франція, жінки, суспільство, міжнародні організації.

Співпраця між європейськими країнами у сфері соціальної політики у повоєнний період відбувалась в рамках діяльності міжнародних організацій. Питання дискримінації жінок та його вирішення було одним із пріоритетних напрямів їх діяльності. Поліпшення становища жінок у суспільстві сприяло впровадженню демократичних принципів у країнах, зокрема принципу рівності існуючих у демократичному суспільстві прав і обов'язків людини та гарантія їх захисту. Розбудова державної системи Франції у другій половині ХХ ст. впевнено стала на шлях впровадження та посилення демократії, задля чого держава зобов'язувалась надати усім членам суспільства рівні права.

Основним завданням статті є проаналізувати нормативно-правові документи міжнародних організацій щодо вирішення "жіночого питання", прийняті у період, що розглядається, та визначити їх значення для французького суспільства.

Історіографія питання представлена у ракурсі гендерних, соціологічних і політологічних досліджень, які в більшості частково відображають аналіз досвіду вирішення питань прав жінок у різних країнах на основі впровадження принципів гендерної рівності та усунення дискримінації відповідно до прийнятих Декларацій Організації Об'єднаних Націй (ООН) та Міжнародної Організації праці (МОП).

Франція з моменту створення ООН у 1945 р. стала постійним членом Ради Безпеки. В Парижі була заснована штаб-квартира ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Франція цілком підтримувала діяльність ООН по забезпеченню миру, безпеки та прав людини, а також брала активну участь у розв'язанні питань соціально-економічної сфери, що відносились до компетенції її спеціалізованих установ [15].

Діяльність ООН на підтримку прав жінок почалася з проголошення Статуту Організації, у статті 1 була визначена головна ціль – "здійснювати міжнародну співпрацю, заохочувати та розвивати повагу до прав людини та основні її свободи без урахування раси, статі, мови і релігії". У перший рік існування ООН Економічна та Соціальна Рада заснувала комісію зі становища жінок в якості головного глобального директивного органу, що займався виключно питаннями гендерної рівності і поліпшення становища жінок [16, с. 7].

Вагомий внесок у вирішення питань гендерної рівноваги у суспільстві зробила МОП, метою якої було заохочення соціальної справедливості, покращення умов праці і життєвого рівня всіх працюючих. Її діяльність започаткувала такі досягнення індустріального суспільства, у тому числі французького, як 8-годинний робочий день, політика зайнятості, охорона материнства, закони про дитячу працю та інші норми, що сприяють охороні праці й мирним трудовим відносинам.

МОП посіла унікальне місце серед інших міжнародних організацій, зокрема в ООН з початку її діяльності, оскільки представники, роботодавці та працюючі вважалися "соціальними партнерами" з економічної діяльності і мали рівний голос із представниками урядів у визначенні їх політики і програм [18, с. 60–66].

Однією з найважливіших функцій МОП було прийняття за участю представників урядів, роботодавців і працюючих конвенцій та рекомендацій, що встановлювали міжнародні трудові норми. Ратифікуючи конвенції, держави-члени брали на себе зобов'язання послідовно впроваджувати в життя їх положення. Рекомендації служили керівництвом у галузі політики, законодавства та практики. Велике значення організація приділяла вирішенню "жіночого питання", подоланню дискримінації в

економічному та суспільному житті, що відповідало базовим принципам згідно Філадельфійської декларації, яка визначила основні напрямки діяльності МОП в умовах побудови демократичних суспільств шляхом подолання будь-якого гноблення. Держави-члени подавали всі конвенції і рекомендації, прийняті Конференцією, компетентним національним органам, що вирішували, які відповідні заходи повинні бути вжиті. Щоб забезпечити їх реалізацію через законодавство і на практиці, організація встановила процедуру контролю, яка була заснована на об'єктивній оцінці незалежними експертами того, як виконуються зобов'язання, та на розгляді окремих випадків тристоронніми органами МОП [19, с. 67–69].

Першим нормативним документом щодо встановлення рівності між усіма членами суспільства стала "Загальна декларація прав людини", яка була затверджена 10 грудня 1948 р. Генеральною Асамблеєю ООН [1]. У статтях Декларації проголошено, що всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Кожна людина має всі права і свободи, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний захист законом від якої б то не було дискримінації, що порушує Декларацію [1]. Згідно з даним актом жінки одержали низку прав, які раніше не були затверджені законодавчо, основним пріоритетом стало впровадження толерантних і рівних прав усіх членів суспільства.

Жінки, як і чоловіки, що досягли повноліття, отримали право без будь-яких обмежень за ознакою раси, національності або релігії виходити заміж і створювати сім'ю. Вони користуються однаковими правами щодо одруження під час шлюбу та у разі його розірвання. Шлюб повинен укладатися тільки при вільній і повній згоді сторін, що одружуються, так як сім'я є природним і основним осередком суспільства, який повинен бути захищений з боку суспільства та держави. Право на свободу переконань і на вільне їх виявлення, що включало свободу безперешкодно дотримуватися своїх принципів та свободу пошуку, одержання і поширення інформації чи ідеї будь-якими засобами незалежно від державних кордонів [1].

Жінки здобули можливість на свободу мирних зборів і асоціацій, як повноцінний член суспільства, отримали соціальне забезпечення, необхідне для підтримання гідності і вільного розвитку особи, рівні права в економічній, соціальній і культурній сферах життя. На захист закону від посягання, від безпідставного втручання в особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність житла, тайну кореспонденції, на честь і репутацію. Здобули жінки і законодавчо прописане право на працю, вільний вибір роботи, справедливий і сприятливий умови праці. Захист від безробіття, без будь-якої дискримінації право на рівну оплату за рівноцінну працю. Як і чоловіки, жінки дістали право на справедливий і задовільний винагороду, що мала забезпечити їх гідне існування, їх самих та їх сімей, яка в разі необхідності доповнювалась іншими засобами соціального утримання. Жінки вибороли право на створення професійних спілок і вільну участь у професійних спілках для захисту своїх інтересів [1].

Згідно з Декларацією було встановлено життєвий рівень, жінки дістали за законом право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдівства, старості чи іншого випадку втрати засобів існування через незалежні від них обставини. В період материнства отримали права на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, повинні користуватися ідентичним соціальним захистом. Освіта проголошувалась

однаковою доступною для всіх на основі індивідуальних здібностей. Початкова безоплатною, технічна та професійна загальнодоступною та спрямованою на повний розвиток людської особистості і збільшення поваги до прав людини. Жінки, як батьки, могли мати право пріоритету у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей. Отримали право вільно брати участь у культурному житті суспільства, науковому прогресі і користуватися його благами. Право на захист їх моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літературних або художніх праць, авторками яких вони є [1].

Для вирішення "жіночого питання" 1 липня 1949 р. МОП було прийнято "Конвенцію про виплату заробітної плати", що застосовувалась до усіх членів суспільства незалежно від расових, статевих або станових характеристик, які повинні отримувати заробітну плату за свою працю [4].

На основі "Загальної декларації прав людини" Рада Європи підписала 4 листопада 1950 р. "Конвенцію про захист прав людини та основних свобод". Основною метою Ради Європи було встановлення єдності між її членами, як засіб досягнення поставленої мети було обрано сприяння розширенню прав і свобод людини. Підтримання і впровадження справедливості, миру та засобів щодо збільшення прав і свобод людини санкціонували розбудову демократії у Франції. Також це допомагало поліпшити вирішення "жіночого питання" та подолати стереотипи, що панували у французькому суспільстві. Отже жінки, що є членами правового суспільства, здобули право вільно висловлювати свою думку. Це право включало свободу дотримуватися своїх переконань, отримувати і поширювати інформацію, ідеї без якого-небудь втручання з боку державних. За жінками закріпилось право на мирні збори та на свободу асоціацій. Включно право на професійні спілки, за допомогою яких вони мали змогу виступати на захист своїх інтересів. Конвенція забороняла будь-яку дискримінацію за ознаками статі [5].

Конвенцією МОП "Про рівну винагороду чоловіків та жінок за рівноцінну працю", прийнятою 29 червня 1951 р., було визначено принцип однакової оплати праці без дискримінації за ознакою статі. Він реалізувався через національне законодавство, яке декретувало систему визначення та встановлення винагород, на підставі чого стали запроваджуватися колективні договори між підприємствами та працюючими [6].

У 1952 р. МОП прийняла "Конвенцію про охорону материнства", яка надавала права на відпустки жінкам у зв'язку із вагітністю та пологами. Це сприяло вирішенню одного із важливих питань, яке дискримінувало жінок у професійній сфері та обмежувало їх кар'єрний зріст. Жінки які працювали та готувались народити дитину незалежно від того, чи перебувають вони у шлюбі, їхнього віку, національності чи релігії за наявності медичної довідки, яка засвідчує вагітність та строк до пологів, має право на відпустку. Конвенція застосовувалась до жінок, професійно зайнятих як у промисловій, непромисловій, сільськогосподарській чи будь-якій іншій професійній сфері діяльності [7].

Тривалість відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами повинна була складати, як мінімум, дванадцять тижнів і включала період обов'язкової післяпологової відпустки, тривалість якої встановлювалась законодавством кожної країни, але ні в якому разі не становила менше 6 тижнів. Отримали жінки право на грошову винагороду та медичну допомогу. Розміри матеріальної допомоги встановлювались законодавством країни таким чином, щоб забезпечити для самої жінки та її дитини добрі з погляду гігієни життєві умови та належний рівень життя. Медична допомога включало догляд і спостереження кваліфікова-

них акушерів та лікарів до, під час і після пологів, а також, у період необхідної госпіталізації до лікувальної установи. Жінки, що годували свою дитину грудьми, мали право припинити роботу на одну або кілька перерв на день, тривалість яких встановлювалась законодавством країни. Перерви в роботі для годування дитини вважалися робочими годинами і оплачувалися за законодавством або згідно з положеннями, що визначалися відповідним договором. Окрема стаття конвенції захищала від звільнення на період перебування у відпустках, пов'язаних із вагітністю, пологами чи післяпологовим періодом. Наказ роботодавця про звільнення, виданий за її відсутності або строки виконання якого збігалися з її відсутністю, визначався незаконним [7].

"Конвенція про політичні права жінок", прийнята у грудні 1952 р. Генеральною Асамблеєю ООН надала захист і право голосу жінкам на всіх виборах на рівні з чоловіками, без будь-якої дискримінації. Кожна людина отримала право брати участь в управлінні своєю країною шляхом вільного доступу до державної служби, безпосередньо або за посередництвом, вільно обираючи представників до владних структур. Головним завданням конвенції було зрівняти відповідно до постанов Статуту ООН та "Загальної декларації прав людини" положення чоловіків та жінок щодо використання політичних прав. За жінками Конвенція закріпила можливість бути обраними на рівних правах із чоловіками, право представництва у встановлених національним законом установах, що вимагали публічних виборів [8]. Вони могли займати посади на державній службі і виконувати усі суспільно-державні функції, встановлені національним законом. Франція дала право закріпила за жінками вже у своїй Конституції та ратифікація надавала жінкам французького суспільства захисту і права на захист у вищих органах та на міжнародну рівні.

Убезпечення своїх прав набули і заміжні жінки відповідно до "Конвенції про громадянство заміжної жінки", прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 29 січня 1957 р. Конвенція ухвалена, щоб усунути протиріччя між цивільними нормами різних держав та відмінних нормативно-правових актів у межах однієї країни, що виникали внаслідок втрати, отримання громадянства жінками після шлюбу, розірвання шлюбу або зміни громадянства чоловіком під час шлюбу. За "Загальною декларацією прав людини" кожен мав право на громадянство і ніхто не міг бути його позбавлений і мав право на його зміну. Дане положення сприяло повазі прав людини і її основних свобод незалежно від статті [9]. Тепер кожна французька була захищена від колізій, що мали виникнути між законодавчими актами різних країн.

Проблема дискримінації в сфері праці та зайнятості не була подолана на підставі вже ратифікованих конвенцій, рекомендацій та ряду заходів, проведених у внутрішній політиці країн, в тому числі і Франції. У 1958 р. на Генеральній Конференції МОП було прийнято ряд пропозицій щодо подолання статевої дискримінації в сфері виробничих відносин. Невирішене питання щодо статевої нерівності в сфері праці свідчило про порушення пріоритетів сучасного суспільства, яке не надавало можливостей рівного розвитку матеріального добробуту своїм громадянам [3, с. 101].

"Конвенція про дискримінацію в галузі праці й зайнятості" виступила на захист жінок шляхом забезпечення їм рівного доступу до професійного навчання у будь-якій сфері зайнятості, рівну оплату та умови праці. Франція проводила національну політику, направлену на зрівняння можливостей у сфері праці та зайнятості із метою викоринення дискримінації в будь-яких відносинах [10]. Конвенція забезпечувала:

співпрацю організацій, підприємств, працівників та належних уповноважених органів щодо дотримання

узгодженої політики у питаннях поліпшення відносин відповідних суб'єктів;

зміну законодавства та адміністративних інструкцій, що практично були несумісними з введеною політикою;

умови по дотриманню встановленої політики в діяльності установ по професійному навчання і працевлаштуванню під керівництвом державних органів;

ухвалення відповідного законодавства та розробка програм, які зможуть забезпечувати прийняття і дотримання політики щодо поліпшення відносин та подолання дискримінації [10].

Конвенція передбачала заходи захисту та допомоги, передбачені в інших прийнятих МОП конвенціях та рекомендаціях, де вирішувалися питання стосовно ліквідації дискримінації за статевою ознакою [10].

Політика подолання жіночої дискримінації у сфері освіти була впроваджена "Конвенцією про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти", затвердженою у 1960 р. на Генеральній конференції ООН по питанням освіти, науки та культури. Утиски в сфері освіти являлись порушенням політики, проголошеної "Загальною декларацією прав людини", тому комісія з питань освіти, науки та культури сприяла встановленню співпраці для забезпечення дотримання прав людини і рівного доступу до освіти. Незважаючи на розмаїття систем навчання, прийнятих в окремих країнах, або в межах однієї країни, комісія з питань освіти, науки і культури не лише усувала дискримінацію в області освіти, але й заохочувала загальну рівність можливостей у цій області. Відтак Франція сприяла вільному доступу жінок до освіти будь-якого ступеня чи типу, скасування усіх законодавчих та адміністративних розпоряджень щодо дискримінації жінок в сфері освіти. Забезпечувала проведення за необхідністю в законодавчому порядку заходів, потрібних для усунення дискримінації жінок при прийомі в навчальні заклади та підготовці до викладацької діяльності [11].

"Конвенція про згоду на вступ у шлюб, мінімальний шлюбний вік і реєстрацію шлюбів", прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 7 листопада 1962 р., базується на статті 16 "Загальної декларації прав людини" [1] і проголошує: чоловіки та жінки, що досягли повноліття, мають право на вступ у шлюб та засновувати сім'ю без будь-яких обмежень. Держава зобов'язувалась згідно з Конвенцією вжити усіх належних заходів проти звичаїв, застарілих законів шляхом забезпечення повної свободи вибору чоловіка, повного скасування шлюбів між дітьми, що укладаються до досягнення повноліття та статевої зрілості дівчат відповідно до попередніх договорів про видачу їх заміж. При виявленні порушень встановлення за необхідності покарань і скасування актів цивільного стану чи інших реєстрів, де міг бути зареєстрований подібний шлюб. Щоб уникати певних порушень та більш ретельно дотримуватися закону, Конвенцією вводились обов'язкові свідки та представники органів влади під час укладення шлюбу задля його правочинного оголошення. Реєстрація шлюбу із не повнолітньою дівчиною можлива лише за об'єктивних причин, за її вільною згодою. Отже, будь-який цивільний шлюб оформлювався лише компетентним та уповноваженим органом влади шляхом внесення у відповідні офіційні реєстри [12].

Наступним кроком міжнародних організацій знову стало подолання дискримінації у сфері зайнятості, зокрема згідно з прийнятою МОП 9 липня 1964 р. на Генеральній конференції "Конвенцією про політику у сфері зайнятості". Філадельфійська декларація зобов'язувала МОП сприяти прийняттю програм, що мали на меті досягнення повної зайнятості і підвищення життєвого рівня, боротьбу з безробіттям гарантуючи заробітну плату, що могла забезпечувати задовільні умови життя. На

підставі цього до обов'язків МОП входило вивчення та розгляд впливу економічних та фінансових аспектів політики в сфері зайнятості. Таким чином, жінки отримали захист щодо свого духовного розвитку та накопичення матеріального блага в умовах свободи, гідності, економічної стійкості і рівних можливостей [13].

З метою стимулювання економічного зростання і розвитку, підвищення рівня життя, задоволення потреб у робочій силі вказані акти сприяли ліквідації безробіття та подоланню неповної зайнятості зокрема жінок. Організація здійснювала енергійну політику, спрямовану на можливість вільно обирати сферу зайнятості та використати свої навички, здібності для виконання роботи. При впровадженні Конвенції представники підприємств притягувались до консультативної відповідальності в сфері зайнятості, що дозволяло повністю визначити досвід працівника, врахувати пропозиції для формування співпраці та підтримки політики [3, с. 108].

Наступний нормативно-правовий документ був затверджений 16 грудня 1966 р. Генеральною Асамблеєю ООН на підтримку "Загальної декларації прав людини" та жіноцтва: "Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права", що продовжував своїми заходами пропагувати ідеал вільної людини і особистості, вільної від страху дискримінації [1, 14]. На підставі пакту Франція, як і інші члени організації повинна була забезпечити рівність для чоловіків та жінок щодо користування економічними, соціальними та культурними правами. Права, що забезпечувала держава щодо рівності жінок та заходи по їх захисту від дискримінації, сприяли формуванню демократичного суспільства [14].

Відповідно до Пакту визначалися права жінок на мінімальну винагороду, що забезпечить її; справедливую зарплатню і рівну винагороду за працю рівної цінності без будь-якої відмінності, зокрема, жінкам повинні гарантуватися умови праці не гірші за ті, якими користуються чоловіки, з рівною оплатою; задовільне існування для жінок та їх сімей; умови роботи, що відповідають вимогам безпеки та гігієни; однакову для всіх можливість кар'єрного зростання виключно на основі трудового стажу і кваліфікації; відпочинок, дозвілля і обмеження робочого часу, оплата періодичних відпусток та святкових днів [14].

Франція, як держава зі свого боку, згідно з Пактом, мала забезпечувати жінкам право кожної створювати для здійснення та захисту своїх економічних і соціальних інтересів професійні спілки, вступ до них на власний вибір за єдиної умови дотримання правил організації. Користування вказаним правом не підлягало жодним обмеженням, окрім передбачених законом демократичного суспільства в інтересах державної безпеки. Жіночі професійні спілки мали право створювати національні федерації або конфедерації, право їх засновувати міжнародні професійні організації або приєднуватися до них, а також право професійних спілок функціонувати безперешкодно без будь-яких обмежень. За Пактом жіноцтво мало право на соціальне забезпечення за рахунок соціального страхування та захист під час материнства, впродовж вагітності та післяпологового періоду, оплачуваної відпустки або відпустки із достатньою грошовою допомогою, що є соціальним забезпеченням [14].

Одним із головних нормативно-правових актів міжнародного значення стала "Декларація про ліквідацію дискримінації жінок" Генеральної Асамблеї ООН від 13 листопада 1967 р., прийнята у зв'язку з тим, що незважаючи на суттєвий прогрес у питанні рівноправ'я та Статут ООН, "Загальну декларацію прав людини", міжнародні пакти про права людини, ряд прийнятих конвенцій ООН і МОП, продовжувалась практика значного

пригноблення жінок. Дискримінація жінки несумісна з повагою її людської гідності, надбаннями сім'ї і суспільства. Дискримінація заважала участі жінок на рівних умовах з чоловіком в політичному, соціальному, економічному і культурному житті, а також була вагомою перешкодою до повного розвитку можливостей жінок як повноцінних громадянок своєї країни [2].

Згідно з Декларацією потрібно було вжити всі необхідні заходи для подолання існуючих законів, звичаїв, постанов, які були дискримінаційними по відношенню до жінок, та встановлення відповідного юридичного захисту щодо рівноправності чоловіків та жінок а саме:

принцип рівності чоловіків та жінок обов'язково мав бути включений до Конституції чи будь-яким іншим чином гарантований законом;

міжнародні акти ООН і спеціалізованих установ, що стосувалися усунення дискримінації відносно жінок, мали бути ратифіковані і втілені в життя терміново [2].

Декларація виступала на захист жінок від стереотипного мислення в суспільстві пов'язаного з ідеями неповноцінності жінок відносно чоловіків. Вимагала прийняття всіх необхідних заходів для забезпечення жінкам рівних умов з чоловіками без будь-якої дискримінації на виборах, референдумах, як відносно прав голосу, так і права бути обраними до установчих органів, зайняття посад на державній службі. Жінки повинні мати однакові із чоловіками права стосовно придбання, зміни та збереження свого громадянства. Шлюб з іноземними громадянами не повинен впливати автоматично на громадянство дружини [2].

Заміжні та незаміжні жінки були рівні між собою в своїх правах та із чоловіками в сфері цивільного права, вони мали право на успадковану власність, на вільне управління нею, користування та розпорядження на власний розсуд. Окремим пунктом прописувалося право на спадок власності, що була нажита спільно в період перебування у шлюбі. Статті Декларації забороняли законодавчі положення кримінального характеру, що мали дискримінаційний характер по відношенню до жінок. Впроваджувалися заходи щодо подолання торгівлі жінками, в тому числі і для проституції [2].

Необхідність забезпечення відповідних заходів заміжні і незаміжні жінкам в соціально-економічній діяльності, а саме:

права без дискримінації за цивільним станом чи іншими ознаками отримувати професійну підготовку, працювати, вільно обирати професію та сферу зайнятості, удосконалювати свій професійний рівень;

права на рівну з чоловіками заробітну плату і рівне матеріальне забезпечення за рівноцінну працю;

права на оплачувану відпустку, на пенсійне забезпечення та матеріальне забезпечення в разі безробіття, хвороби, старості чи іншої причини непрацездатності;

права на отримання соціальної допомоги на сім'ю на однакових умовах із чоловіками;

право на захист унаслідок звільнення з роботи під час одруження чи вагітності, в подібних умовах гарантувати жінкам повернення на роботу, повноцінну оплату відпусток та забезпечення необхідних видів соціальних послуг [2].

"Декларація про ліквідацію дискримінації щодо жінок" вимагала введення в життя всіх вказаних цілей, що відповідали принципам Статуту ООН та "Загальної декларації прав людини".

Отже, в ході аналізу нормативно-правових документів міжнародних організацій щодо вирішення "жіночого питання" та їх впливу на поліпшення умов життя жінок у французькому суспільстві, на основі ратифікованих документів у подоланні дискримінації жінок Франція досягла вагомих результатів. Країна брала активну участь у

роботі комісій щодо винесення та розгляду актуальних питань, як член міжнародних організацій. Таким чином, в цей період французьке суспільство переживає перелом стереотипного мислення шляхом входження жінок у соціальне, економічне, політичне та культурне життя як повноправного суб'єкта, який впливає на формування суспільства та загалом на розвиток країни.

Список використаних джерел

1. Всеобщая декларация прав человека. Принята и провозглашена в резолюции 217 А (III) Генеральной Ассамблеи от 10 декабря 1948 года [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [1967] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_207. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
3. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 до наших днів / Ж.-Б. Дюррозель. – К.: Основи, 1995. – 903 с.
4. Конвенція про захист заробітної плати № 95 [1949] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_146. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [1950] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
6. Конвенція про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності № 100 [1951] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
7. Конвенція про охорону материнства (переглянута в 1952 році) № 103 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_122. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
8. Конвенція о политических правах женщин [1952] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_156. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
9. Конвенція о гражданстве замужней женщины. 29 января 1957 года [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_158. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
10. Конвенція про дискримінацію в галузі праці та занять № 111 [1958] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
11. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. 14 грудня 1960 року [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_174. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
12. Конвенція о согласии на вступление в брак, брачном возрасте и регистрации брака [1964] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_242. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
13. Конвенція про політику в галузі зайнятості № 122 [1966] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_062. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.
14. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права [1966] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим досту-

пу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_042. – Назва з екрану. – Дата звернення: 16.02.2016.

15. Основные сведения об ООН: справочник. – М.: Международные отношения, 1991. – 256 с.
16. Статут Організації Об'єднаних Націй. – Київ: Департамент громадської інформації ООН, 2008. – 67 с.
17. Чанишева Г.І. Колективні відносини у сфері праці: теоретико-правовий аспект / Г.І. Чанишева. – Одеса: Юридична література, 2001. – 328 с.
18. Фильев В. Управление ростом производительности труда / В. Фильев // Экономист. – 1997. – № 3. – С. 60–66.
19. Растишин В. Управление производительностью: путь к росту / В. Растишин, Т. Куприянова // Человек и труд. – 1996. – № 9. – С. 67–69.

References

1. *Vseobshchaya deklaratsiia prav cheloveka. Priniata i provozglashena v rezoliutsii 217 A (III) Heneralnoi Assamblei 10 December 1948*. Available from: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015. [Accessed: 16 February 2016].
2. *Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro likvidatsiiu vsikh form dyskryminatsii shchodo zhynok* [1967]. Available from: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_207 [Accessed: 16 February 2016].
3. DIUROZEL, Zh.-B. (1995) *Istoriia dyplomatii vid 1919 do nashykh dnyv*. Kyiv: Osnovy.
4. *Konventsiiia pro zakhyst zarobitnoi platy № 95* [1949]. Available from: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_146 [Accessed: 16 February 2016].
5. *Konventsiiia pro zakhyst prav ludyny i osnovopolozhnykh svobod* [1950]. Available from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004 [Accessed: 16 February 2016].
6. *Rivne vynahorodzhennia cholovikiv i zhynok za pratsiu rinvno tsinnosti № 100* [1951] Available from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_002 [Accessed: 16 February 2016].
7. *Konventsiiia pro okhoronu materynstva (perehliana v 1952 rotsi) № 103*. Available from: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_122 [Accessed: 16 February 2016].
8. *Konventsiiia o politicheskikh pravakh zhenshchyn* [1952]. Available from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_156 [Accessed: 16 February 2016].
9. *Konventsiiia o hrazhdanstve zamuzhnei zhenshchiny. 29 January 1957*. Available from: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_158 [Accessed: 16 February 2016].
10. *Konventsiiia pro dyskryminatsiu v haluzi pratsi ta zaniat № 111* [1958]. Available from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161 [Accessed: 16 February 2016].
11. *Konventsiiia pro borotbu z dyskryminatsiieiu v haluzi osvity. 14 December 1960*. Available from: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_174 [Accessed: 16 February 2016].
12. *Konventsiiia o sohlasii na vstuplenie v brak, brachnom vozraste i rehistratsii braka* [1964]. Available from: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_242 [Accessed: 16 February 2016].
13. *Konventsiiia pro polityku v haluzi zaiiatosti № 122* [1966]. Available from: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/993_062 [Accessed: 16 February 2016].
14. *Mizhnarodnyi pakt pro ekonomichni, sotsialni i kulturni prava* [1966]. Available from: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_042 [Accessed: 16 February 2016].
15. *Osnovnye svedeniia ob OON: spravochnik*. (1991) Moscow: Mezhdunarodnye otnosheniia
16. *Statut Orhanizatsii Obiednanykh Natsii*. (2008) Kyiv: Departament hromadskoi informatsii OON.
17. CHANYSheVA, H.I. (2001) *Kolektyvni vidnosyny u sferi pratsi: teoretyko-pravovyi aspekt*. Odessa: Yurydychna literatura.
18. FILEV, V. (1997) *Upravlenie rostom proizvoditelnosti truda. Ekonomist*. 3, 60–66.
19. RASTIMESHIN, V., KUPIRIANOVA, T. (1996) *Upravlenie proizvoditelnosti: put k rostu. Chelovek i trud*. 9, 67–69.

Надійшла до редколегії 18.05.16

A. Vlasova, Ph.D. student

The Institute of World History of The National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

THE OVERCOMING OF DISCRIMINATION AGAINST WOMEN AND PROTECTION OF THEIR RIGHTS BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS (1945-1967 YEARS)

"Women's issue" in French society remains unresolved after granting of voting rights to women which actually made them equal with men. Discrimination on the basis of gender in France took place in traditional thinking, the main thesis of which was the stereotypical perception of women as second-rate persons and weak individual in the family and society. So, women needed protection and approval of their rights. International organizations took the responsibility to protect women from discrimination and pursue policies to improve conditions of their life. Several declarations, conventions, pacts were adopted by the Organization of the United Nations and the International Labour Organization. They have been directed to change the relationship between members of society by providing equal rights in all spheres of life regardless of their gender, nationality, religion, property belonging or any other possible human characteristics. Formation of the French public policy conducted in accordance with the decisions of international organizations, in which she was a permanent member. Overcoming discrimination policy of women was aimed for destruction stereotypical attitudes that concern the role of women in French society, economic, social, political and daily life.

Keywords: France, women, society, international organizations.